

UIT DE STERFREGISTERS VAN WALEM

Onder deze titel publiceerde de Heer Karel Mannaerts in de Vlaamse Stam (XXX, 1994, blz. 473 - 487), het bekende tijdschrift voor familiegeschiedenis, een bijdrage die voor ons Rumstenaars niet zonder belang is. De Heer Mannaerts heeft de overlijdensregisters van het kleine maar nijvere Walem doorgenomen en drie reeksen aantekeningen gemaakt.

1. De Lijst van de naamlozen in het register (beter, de registers, het zijn er tien). "De stille tragedie en het raadsel van ieder naamloos overlijden ontroeren en boeien". Het is diezelfde ontroering die één onzer leden voelde toen hij in het kerkelijk overlijdensregister onzer parochie van de jaren 1850 tot 1880 geconfronteerd werd met de talloze kindersterften.

2. De tweede lijst bevat de namen van Mechelaars die in Walem, om één of andere reden, begraven werden. Niet weinigen! Walem is immers een randgemeente van Mechelen.

3. In de derde lijst vinden we dan de namen van mensen die zich in de parochie Walem vestigden en er stierven. Hier treffen we ettelijke namen van naar Walem uitgeweken Rumstenaars aan.

We hebben ons beijverd ze uit het overlijdensregister van Walem terug te vinden in de huwelijks- en doopregisters van Rumst, voorzover dit althans mogelijk was.

De alfabetisch gerangschikte lijst van de Heer Mannaerts bezorgde ons de namen van een twintigtal Rumstenaars uit de tijd van het Oude Regime. De meesten hebben we kunnen identificeren.

11.03.1781 M. ASSELBERGHS, uit Rumst, echtgenote P. van den Broeck

21.01.1737 ° Maria Petronella ASSELBERGHS dochter van Jan en Anna Rijpens

24.05.1770 huwelijk te Rumst met Peter van den Broeck.

21.12.1792 El. C. VAN AUWERA, uit Rumst en wonende in St.-Katelijne parochie te Mechelen (grenst aan Walem), wed. Jac. Doms. Begraven 23 december 1792.

08.02.1730 ° Elisabeth Cornelia van AUWERA dochter van Marten en Maria de Voecht.

26.02.1783 J. BAL, uit Rumst, weduwe Corneel Frans, 80 jaar.

02.11.1703 ° Joanna BAL dochter van Jan en Anna Rijpens.

06.03.1785 Angelus BRAECKMANS, uit Rumst 86 jaar.

02.05.1702 ° Engelbert BRAECKMANS zoon van Jan en Petronella Meerts.

25.05.1697 Gommarus BRAECKMANS de oude, uit Rumst.

25.01.1671 ° zoon van Hendrik (uit Walem) en Joanna Vervliet. Hij is de broer van de Capucijn Braeckmans. Zie RUMESTA, Priesters en Kloosterlingen van Rumst Sint-Pieter, Rumst, 1986.

26.03.1797 Guiliam HERCKMANS, uit Rumst, echtgenoot C. Pomplemon.

03.01.1763 ° Guiliam HERCKMANS zoon van Peter uit Duffel en J.M. de Vos.

08.10.1778 El. JANSSENS, uit Rumst, echtgenote J. Crauwels, 58 jaar.

17.05.1721 ° Elisabeth JANSSENS, dochter van Jan en Henrica van Ham.

04.06.1761 J. Fr. POPLIMON, uit Rumst, echtgenoot M. van de Vliet, 27 jaar.

26.10.1734 ° Jan Frans POPLIMON, zoon van Hendrik en Catharina Delvaen.

07.9.1796 J.M. REGEMOORTEL, uit Rumst, echtgenote C. Apers.

° Joanna Maria REGEMOORTEL

27.06.1758 huwelijk van Joanna met Corneel Apers.

10.04.1784 C. ROM, uit Rumst, echtgenote P. Dijk,, 90 jaar.

21.01.1688 ° Catharina ROMMENS (ROM), dochter van Gerard en Magdalena Jacobs

07.01.1762 huwelijk Catharina met Peter Dijkmans. Zij was toen 74 jaar oud.

15.01.1756 Florent SOMERS. Hij woonde in Rumst en was echtgenoot van El. Keersmaeker. In een herberg bij de brug sloeg iemand hem met een blaasbalg op het hoofd aan de gevolgen waarvan hij op 12 januari overleed.

Volgens het doopregister van Rumst was zijn enig kind geboren op 12.01.1753. Hijzelf was van Boechout.

04.06.1784 J.M. SOMERS, uit Rumst, weduwe 87 jaar.

08.02.1697 ° Johanna Maria SOMERS, dochter van Jan en Maria Ceustemans.

22.06.1763 A.C. STUYCK, uit Rumst, echtgenote J. Aertgeerts, 35 jaar.

30.08.1728 ° Anna Catharina STUYCK, dochter van Adriaen en Elisabeth Mampaey.

18.01.1762 A. M. VERLINDEN, uit Rumst, 28 jaar.

21.01.1734 ° Anna Maria VERLINDEN, dochter van Antoon en Elisabeth Faes uit Walem.

01.02.1777 J. VERLINDEN, uit Rumst, echtgenote Antoon Smets, 40 jaar.

10.10.1736 ° Joanna VERLINDEN, dochter van Antoon en Elisabeth Faes, uit Walem.

10.04.1782 Adr. DE VOS, uit Rumst, weduwe Fr. Stuyck, 80 jaar.

21.08.1702 ° *Adriana DE VOS, dochter van Jan De Vos en Joanna Verelst. Fr. Stuyck stierf op 31.01.1765 69 jaar oud. De pastoor noemde hem lyrisch de bloem van de kosters en van de schoolmeesters.*

In zijn derde lijst vermeldt de Heer Mannaerts nadere details in verband met het overlijden van bepaalde personen. We nemen enkele teksten over, die in verband staan met de brug tussen Rumst en Walem.

19.06.1747 N.N. DES BARRES, Luthers kapitein van een Zwitsers legioen en begraven in ongewijde aarde. Hij was de eerste gesneuvelde in de strijd die tussen de brug met het fort en de abdij losbarstte midden juni. Vele dode soldaten werden in veld en bos begraven. Enkele gekwetsten werden naar Mechelen overgebracht nadat ze de ziekenzalving ontvangen hadden.

Het gaat hier over de slag van Rosendael, een episode uit de Oostenrijkse successieoorlog (1741 - 1748). De slag staat aangegeven op de bekende Ferariskaart.

Pastoor Hulin van Walem beschrijft het verloop in zijn manuale. Zie A. GOETSTOUWERS, Geschiedenis der Vrijheid Walem, Uitgave Berthouderskring, Sint-Katelijne-Waver, 1979, vooral blz. 117 - 118.

In zijn Reetse Kroniek van kleine feiten (De Root, Reet, 1994, blz. 149 - 155) vermeldt Leo Vermeulen aan de hand van o.a. de Reetse dorpsrekeningen de omvangrijke uitgaven van de Reetse gemeenschap in verband met de oorlogsgebeurtenissen. In de jaren 1747 en 1748 werden zo maar even 10.359 en 13.486 gld. uitbetaald aan de ingezetenen als schadeloosstelling voor pionieringen, wagenvrachten, leveranties allerhande en verlies van paarden (gemiddeld 60 gulden per paard).

Rumst heeft zonder twijfel nog veel meer dan Reet te verduren gehad, want "volkeren van oorloghe" lagen ingekwartierd te Eekhoven. Het oud Gemeentearchief van Rumst (Rijksarchief Antwerpen) bevat onder nr. 2 een notitieboek van uitgaven voor het leger, bijna alle van 1748. De teksten werden nog niet uitgegeven.

26.08.177 P. FEREMANS uit Willebroek, 60 jaar. Hij lag met zijn mosselschuit bij de brug, viel in het water en verdronk.

30.07.1700 Adriana KAECKELBERGHS. Vermoord. De dag ervoor wou Mathias La Cost, jongeman uit Merchtem, de brug over zonder tol te betalen. Er ontstond een hevige twist tussen beide. Hij trok zijn mes en stak haar in de onderbuik zodat zij onmiddellijk stierf. Hij werd tot de galg veroordeeld. Het vonnis werd in Walem op 18 augustus uitgevoerd. De abdis van Rosendael vroeg en bekwam zijn begrafenis op het kerkhof.

29.06.1758 J. Fr. LOX, zoontje, 1 maand oud, van soldaat Hendrik, gehuwd met J. Matter. Het lijkje was al in de kerk toen de pastoor vernam dat het kindje over de brug, dus in Rumst, gestorven was. De begrafenis ging echter toch door want ze gebeurde gratis en de pastoor van Rumst was dus niet benadeeld.

Op de brug en rond de nabijgelegen aanlegsteiger met amer kon het er druk toegaan. Met heffen van de tol ten gezamenlijke voordele van de Heren van Rumst en Walem bracht soms veel complicaties mee, ja zelfs erger. De archiefstukken van Rumst en Walem maken er melding van. In Rumst gebeurde alles echter in een uithoek, ver verwijderd van de dorpskom. In Walem behoorde de brug praktisch bij het dorp. Ze speelde dus ook een veel grotere rol in de geschiedenis van Walem, dit tot en met de Tweede Wereldoorlog.

K. Swenden